

Qısa müddədə ələ etdiyimiz natiyyətlər arasında liseyimizin qəbul nəticələri xüsusü yer tutur. Qəbulla bağlı qarşıya qoymuşumuz hədəfə yaxınlaşdırığımızı desək, yanılmarıq. Belə ki, liseyin artıq iki buraxılışı olmuşdur və bu müddədə liseyi 221 nəfər (2010-cu il 48 şagird, 2011-ci il 173 şagird) bitirmişdir. Məzunlarımız ister yerli ali məktəblərdə (173), istərsə də xarici universitetlərdə (47 nəfər) təhsillərini uğurla davam etdirirlər. Onlardan 48 nəfər qəbul imtahanlarında 600-dən, 57 nəfər 500-dən çox bal toplamışdır. Ötən tədris ilinin məzunlarından Məmmədli Mətanət liseyi qızıl medalla bitmiş, 695 balla ATU-nun müalicə işi fakültəsinə, Həsənli Aydin 690 balla Neft Akademiyasına, Huseynova Məryəm 685 balla ATU-nun müalicə işi fakültəsinə, İsayeva Səbinə 682 balla Lomonosov adına MDU-nun Bakı filialının riyaziyyat fakültəsinə, Həsənli Qüdrət 675 balla QAU-nun kompyuter mühəndisliyi fakültəsinə qəbul olmuşdur. Onları 5-i də Prezident təqəridçisidir.

«Abituriyent» jurnalının 2011-ci il tarixli 12-ci nömrəsindən liseyimiz haqqında yazınlardan bu təhsil müəssisəsinin fəaliyyətinin düzgün təşkil olunmasını deməyə əsas verir: “Akademik Zərifə Əliyeva adına tam orta məktəbin məzunlarının nəticələrini xüsusiət qeyd etmək lazımdır. Çoxsaylı məzun kontingentinin (156 nəfər) olmasına baxmayaraq, məktəbi təmsil edən orta statistik abituriyentin qəbul imtahanlarında topladığı bal 509,115-ə bərabər olub. Məktəbin məzunlarının yarısından çoxu 500-dən, 41 nəfəri isə 600-dən yuxarı bal toplayıb, 145 məzun respublikanın ali təhsil müəssisələrinə qəbul olunub”.

“2007-2015-ci illərdə Azərbaycan Gənclərinin Xarici Ölklərdə Təhsili üzrə

Dövlət Programı” çərçivəsində məzunlarımızdan Q.Qasimzadə və K.Quliyev ABŞ-da, Ş.Şamilov Türkiyədə təhsil alır. Demək olar ki, dünyanın bir çox ölkələrində—Kanada, Şotlandiya, ABŞ, Cəxiya, Polşa, Rusiya, Ukrayna, Türkiyə, İngiltərə, Kipr, Bolqarstan və s. təmsilcilərimiz var və biz onlarla qürur duyuruq. Ümidvarıq ki, lisey və sonralar universitet təhsili bütün məzunlarımızın layiqli vətəndaş və gərəkli mütəxəssis kimi yetişmələrinə səbəb olacaq.

Liseyin pedaqoji kolektivi üzərinə götürdüyü bu çətin, eyni zamanda sərfli işin öhdəsindən layiqincə gəlmək üçün səyələ çalışır. Biz bilirik ki, bu gün uşaqlarımız göstərdiyimiz xidmətin bəhərsini gələcək nəsiller görəcəkdir. Çətinliklə qazandığımız müstəqilliyimizi etibarlı nəsil-lərə ötürdüyümüzə tam əmin olmamız üçün hər birimizin amali liseyimizin adına və andına sədaqətlə xidmət etməkdir.

Rəyçi: əməkdar müəllim A.Mahmudova

M.Велиева

Оправдываются наши надежды

Резюме

В статье говориться об успехах, достигнутых нашим лицеем за последние 2009, 2010, 2011, 2012 годы, особенно в области поступления наших абитуриентов в ВУЗы

M.Valiyeva

Our wishes come true

Summary

The article deals with the recent achievements of the lyceum, in the years 2009,2010,2011,2012, especially, it tells about the success of school-leavers while entering the higher schools.

İdarəetmə məsələləri

TƏHSİLİMİZƏ DÖVLƏT QAYĞISI BİZİ RUHLANDIRIR

Təvəkkül Əliyev

*Şuşa Rayon Təhsil Şöbəsinin müdürü,
əməkdar müəllim*

Müstəqillik illərində Azərbaycanda böyük işlər görülmüş, uzun illər aparılan mübarizə uğurla başa çatdırılaraq xalqımızın azad ölkənin vətəndaşı olmaq, öz mütəxəssidərin təyin etmək arzusuna reallığa çevrilmişdir.

Sevindirici haldır ki, 20 il ərzində ölkəmiz dövlətini əməkdaşlığı, mədəni dövlətləri seviyyəsinə çatmaq üçün bütün səyləri səfərberliyə almış, ümummilli liderin zəngin idarəciliyə təcrübəsi, dönməz iradəsi ilə bu məqsədin əldə edilməsinə imkan və şərait yaranmış, hələ 70-ci illərdə təməl qoyulmuş nəhəng qurculuq işləri öz yeni mərhələsinə qədəm qoymuşdur. Ümummilli liderimiz Heydər Əliyev demişdir: “Həyat böyük bir prosesdir. Bu prosesdə uğurla iştirak etmək üçün insan müasir tələblərə uyğun olan təhsilə malik olmalıdır. Təhsil də daim təkmilləşdirilməlidir”.

Ölkədə aparılan genişmiyyətli islahatçı programlar, son illərdə iqtisadiyyatımızda baş verən sıçrayış, yüksək tempili inkişaf, o cümlədən təhsilimizin də yüksəkən xətt üzrə inkişafı üçün mühüm işlər görülmüşdür. Təhsili Azərbaycanın davamlı inkişafının əsas amillərindən biri sayan İlham Əliyev Prezident seçildiyi gündən təhsili özünün daxili siyasetində prioritet istiqamət kimi görmüş və onun inkişafına daim qayğı göstərməkdədir. O, çox haqlı olaraq qeyd edir ki, “yüksek təhsil səviyyəsi olmasa, peşkar-

lıq olmasa, gənclər ən mütərəqqi texnologiyalara yiyələnməsələr, həqiqətən, inkişaf etmiş dövlət qurmaq mümkün deyil”.

Məhz buna görə də təhsilin, elmin cəmiyyətdəki mühüm rolunun yüksək qiymətləndirilməsi və onlara göstərilən ardıcıl diqqət və qayğı sayəsində Azərbaycan təhsili son illər özünün yeni inkişaf dövrünü yaşayır. Bu dövrün əsas xüsusiyyəti ondan ibarətdir ki, təhsilin ayrı-ayrı sahələri deyil, o, bütövlükdə kompleks şəkildə inkişaf etdirilir. Takca onu göstərmək kifayətdir ki, son 7 il ərzində təhsil tariximizdə ilk dəfə olaraq 16 inkişafyönüllü Dövlət Proqramı təsdiq olunub və uğurla həyata keçirilməkdədir.

Dağlıq Qarabağ hadisələri ilə bağlı yaranmış şəraitdə torpağımızın 2/3 faizi işğal olunmuş və ölkədə böyük dəvərginlər və qacqınlar orduyu yaranmışdır. Bu problemlərin yoluna qoyulması yalnız dövlətimizin qayğısına nəticəsində mümkün oldu. Belə ki, Dağlıq Qarabağ və onun etrafındakı rayonların əhalisi ayrı-ayrı rayonlarda yerləşirdi.

Şuşalılar dövlətimizin bu qayğısına öz əməli işləri ilə cavab verirlər. Ölkəmizdə təhsilin prioritət sahələrində birincinə çevriləsi işində müəllimlərimizin əməyi danılmazdır. Onlar müasir təhsilə verilən tələblərin yerinə yetir. Əməkdaşlığı, dövlətimizə möhkəm bağlı olan vətəndaşların yetişdirilməsində az zəhmət çəkməmişlər. Buna görədir ki, son illərdə təhsil

ışılçılardan 3 nəfərə əməkdar müəllim fəxri adı, 2 nəfərə "Tərəqqi" medali verilmişdir.

Xatırladırıq ki, Şuşa rayonu işgal olunan qədər rayonda 23 orta, 2 əsas, 1 ibtidai məktəb, 7 məktəbəqədər, 5 məktəbdənənar müəssisə fəaliyyət göstərirdi. 4500-ə yaxın şagirdin təlim-tərbiyəsi ilə 650 müəllim məşgul olurdu. 1992-ci il hadisələrdən sonra bu məktəblərin bazarında respublikanın müxtəlif şəhər və rayonlarda 24 ümumtəhsil məktəbi, 2 məktəbdənənar tədris müəssisəsi təşkil edilmiş, 2500-ə yaxın şagird təhsilsə calb edilmiş, 527 nəfər müəllim işlə təmin edilmişdir. İndi rayon məktəbləri respublika səviyyəsində keçirilən müxtəlif müsabiqələrdə, yarışlarda fəal iştirak edirlər.

Yeni ümumi təhsil məktəblərinin tikintisi, mövcud məktəblər üçün əlavə korpusların inşası, onların əsaslı təmiri, müasir avadanlıqlarla, laboratoriyalarla təminatı, istilik sisteminin bərpası nəticəsində ümumilikdə, ölkə üzrə 1 milyondan çox şagirdin, yeni bütün şagirdlərin 80 faizinin təlim şəraiti yaxşılaşdırılmışdır. Məktəb tikintisi sahəsində həyata keçirilən proqramlar nəticəsində ikinövbəli məktəblərin sayı nəzərəçarpacaq dərəcədə azalmışdır.

Məktəblərin infrastrukturunun yeniləşdirilməsi sahəsində Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə son illərdə ölkəmizdə 300-dən çox yeni məktəb, uşaq bağçası, uşaq evi, internat məktəbi binası tikilib istifadəyə verilib, əsaslı təmir və bərpa olunub, müasir avadanlıqlarla təchiz edilib. Bunlarda şüsalıların da öz payı vardır. "Bugünkü gənclərin təhsili" ölkədə çox böyük imkanlar açılır və bizim məqsədimiz ölkəmizdə ən yüksək standartlara cavab verən təhsili təmin etməkdir" - deyən Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, YUNESKO

və İSESKO-nun xoşməramlı səfiri, millət vəkili Mehriban xanım Əliyeva təhsilimizə qayğınu Fondun fəaliyyətinin ən mühüm istiqamətinə çevirmişdir. Onun rəhbərliyi altında Fondun həyatına keçirdiyi "Yeniləşən Azərbaycana yeni məktəb" layihəsi, "Uşaq evləri və internat məktəblərinin inkişaf proqramı", "Təhsilə dəstək" layihəsi təhsil sahəsində mövcud problemlərin həllində çox böyük rol oynayır.

Bütün bunlarla yanaşı, təhsilimizin inkişafında xüsusi xidmətləri olmuş təhsil müəssisələrinin yubileylərinin dövlət səviyyəsində qeyd olunması, təhsilin inkişafında və təhsil müəssisələrinin maddi-tehniki bazasının möhkəmləndirilməsində xüsusi xidmətləri olan şəxslerə orden, medal və fəxri adların verilməsi, təhsil işçilərinin sosial vəziyyətinin yaxşılaşdırılması istiqamətində görülən tədbirlər təhsil sisteminin inkişafına təkan verir, tədris ocaqlarının və müəllimlərin fəaliyyətinə əlavə stimul yaradır.

Xüsusən qazqın və məcburi köçkün uşaqları üçün pulsuz dərsliklərin ayrılmaması böyük dövlət qayığının ifadəsi oldu. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin müvafiq sərəncamları ilə dövlət ümumtəhsil məktəblərinin I-V sinif şagirdləri pulsuz dərsliklərlə təmin olundular, VI-XI siniflərdə oxuyan qazqın və məcburi köçkün uşaqları 2003-cü il-dən başlayaraq 100 faiz həcmində pulsuz dərsliklərlə təmin olundu.

Təhsilin inkişafına göstərilən yüksək dövlət qayığı respublikanın bütün təhsil ocaqlarında olduğu kimi, bu gün məcburi köçkünlük həyatı yaşıyan rayonlarımızın təhsil ocaqlarında da özünü bürüzə verir.

Möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyev cənablarının xüsusi sərəncamı ilə Yasamal rayonu ərazisində Şuşa şəhər 1 nömrəli tam orta məktəbinin yeni bina-

sinin tikilməsi məqsədi ilə maliyyə vəsaitinin ayrılması, Şuşa şəhər 1 nömrəli tam orta məktəbinin 180 illik, Şuşa Şəhər Humanitar Kollecinin 85 illik, Cəbrayıl şəhər M.Mehdizadə adına tam orta məktəbinin 135 illik, Qubadlı şəhər 1 nömrəli tam orta məktəbinin 125 illik, Xocavənd rayonu Tuğ kənd tam orta məktəbinin 125 illik və Laçın rayonu Minkənd tam orta məktəbinin 120 illik yubileylərinin dövlət səviyyəsində qeyd olunması və həmin məktəblərin qabaqcıl müəllimlərdən bir qrupuna "Əməkdar müəllim" fəxri adının və "Tərəqqi" medallının verilməsi dövlətimizin məcburi köçkün rayonlarının təhsilinə göstərdiyi diqqət və qayığının ən bariz nümunəsidir.

Heç kəsə sırr deyil ki, cəmiyyətin hərəkətverici qüvvəsi təhsil, bunu həyata keçirməkdə əsas sima isə müəllimdir. Ona görə də, təhsilimizin ən yeni nailiyətlərindən bacarıqla istifadə olunmalıdır. Qabaqcıl pedaqoji kollektivlərin və müəllimlərin emayının stimullaşdırılması, qeyd olunduğu kimi, daim dövlətimizin diqqət mərkəzindədir. Prezident İlham Əliyevin 04 sentyabr 2008-ci il tarixdə imzaladığı "Ən yaxşı ümumi təhsil məktəbi və ən yaxşı müəllim mükafatlarının təsis edilməsi haqqında" Sərəncamı məktəb həyatında mühüm hadisə olmuşdur. Sərəncama müvafiq olaraq keçirilən müsabiqələrin nəticəsində inkişafçı innovativ təhsil programlarının tətbiqi ilə təlim-tərbiya sahəsində uğurlu nəticələrə nail olan, keyfiyyət göstəricilərinə görə fərqlənən 200 məktəb "Ən yaxşı ümumi təhsil məktəbi" adına, müasir təlim texnologiyalarının tətbiqi sahəsində uğurlu nəticələrə nail olan yaradıcı müəllimlərdən 400 nəfər "Ən yaxşı müəllim" adına layiq görülmüşlər. Sevindirici haldır ki, bu ada layiq görünlənlər arasında Şuşa şəhər 1 nömrəli tam orta məktəbinin fizika mü-

əlli, əməkdar müəllim Aida Süleymanova da vardır.

Ona görə də, hər bir müəllim üzrənə düşən vəzifələrin öhdəsindən gəlmək üçün əzmkarlıq göstərir, yenilikləri öyrənmək və gənc nəslə öyrətmək işində da-ha metin addımlar atırlar.

Cəmiyyətdə müəllimin statusunun və nüfuzunun yüksəldilməsində, dövlətin təhsil siyasetinin həyata keçirilməsində, müəllimin rolunun getdikcə artırılmasında ən yaxşı müəllim mükafatlarının təqdim edilməsinin uğurlu nəticələri göz öndəndir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin 2011-ci il iyulun 11-də imzaladığı "2011-2021-ci illərdə Azərbaycan təhsilinin inkişafı üzrə Milli Strategiya"nın hazırlanması haqqında" sərəncama əsasən Milli Strategiya layingəsi hazırlanmaq üçün Dövlət Komissiyyası yaradılıb. Sərəncamdan irəli gələn vəzifələrin yerinə yetirilməsi milli təhsil sisteminin strategiyasının hazırlanması, milli-mənəvi dəyərlərə və bəşəri ideyalara söykənən mükəmməl bir sistemin formalşmasına və cəmiyyətin bütün təbəqələrinə əhatə edəcək səviyyədə inkişafına imkan yaradacaqdır. Təhsil işçiləri bunu yaxşı dərk edirlər. Şuşalar bilir ki, Prezidentimiz hər bir fərman və sərəncamı bizdə öz doğma yurdumuza dönməyə inam yaradır.

Təhsil infrastrukturunun yeniləşdirilməsi sahəsində əhəmiyyətli nailiyatlərin əldə edilməsi və müasir tələblərə uyğun şəraitin yaradılması, məzmun islahatlarının həyata keçirilməsi milli təhsil sisteminin formalşdırılması üçün əlverişli zəmin yaratmışdır. Nazirlər Kabinetin tərəfindən 2006-ci ildə Ümumi təhsilin Konsepsiyası (Milli Kurikulumu) təsdiq edilib. Təhsilimizdə aparılan məzmun islahatları, 19 iyun 2009-cu ildə təsdiq edilən

"Təhsil haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu təhsil işçiləri önlündə dövlət qarşısında öz məsliyyətini dərk edən, xalqının milli ənənələrinə, demokratik prinsiplər, insan hüquqları və azadlıqlarına hörmət edən, vətənpərvərlik və azərbaycanlılıq ideyalarına sadiq olan, müstəqil və yaradıcı düşüncənən vətəndaş və şəxsiyyət yetişdirmək vəzifəsini qoymuşdur. Respublikanın bütün təhsil müəssisələri kimi Şuşa rayonunun təhsil müəssisələri də qarşıya qoyulan vəzifələri yerinə yetirmək üçün bütün gücünü səfərber etmişdir.

Dövlətimizin təhsilimizə göstərdiyi diqqət və qayğıının, təhsil sistemində aparılan uğurlu islahatların nəticəsidir ki, rəyümüzün ümumi təhsil məktəblərində də şagirdlərə keyfiyyətli təhsilin verilməsi, pedaqoji kadrların hazırlıq səviyyələrinin artırılması istiqamətində nəzərəçarpaçaq dərəcədə uğurlar əldə edilmişdir. Belə ki, Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyevin anadan olmasının ilçənəm münasibəti ilə ulu öndərimizin zəngin həyat və fəaliyyətinə həsr olunmuş respublika inşa yazi müsabiqələrində şagirdlərimiz iki dəfə (2009 və 2011-ci illərdə) I yera layiq görülmüş, respublika da müxtəlif nominasiyalar üzrə keçirilən müsabiqələrda, o cümlədən fənn olimpiadalarında uğurlarımız xeyli yüksəlmiş, mərkəzləşdirilmiş buraxılış imtahanlarının məzunlarımızın nəticələri respublika üzrə olan orta göstəricilərdən hər il yuxarı olmuş, ali məktəblərə qəbul zamanı yüksək nəticə göstərən məzunlarımızın sayında da artım müşahidə edilmişdir.

Ulu Öndərimiz tərəfindən əsası qoyulan, möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilən xarici və daxili siyaseti, o cümlədən təhsil siyasetini dəstəkləyən Şuşa məktəblərinin pedaqoji kollektivləri gələcəyə böyük

inamlı baxır. Onlar ərazi bütövlüyüümüzə inanır və şagirdlər bu ruhda tərbiyə edirlər. Şuşalılar məcburi köckün övladlarını fiziki və mənəvi cəhətdən sağlam, savadlı böyütmək, onları doğma Şuşaya qayda-cağımız günə hazırlamaq kimi mühüm bir işə məşğul olur, sönməz ümidiyle yaşayırlar ki, tezliklə öz tarixi yurdlarına qayda-caq və şərəflə peşələrini doğma Şuşamızda davam etdirəcəklər.

Rəyçi: əməkdar müəllim A.Muradov

T.Алиев

Государственная забота воодушевляет нас

Резюме

В статье отмечается, что в результате широкомасштабной реформистской деятельности, высокой организованности главы государства в последние годы развитие высокого темпа экономики сумело стать основой для повышения качественного уровня образования и в том числе. Обновление образовательных инфраструктур, создание условий по современным требованиям, применение тематических реформ создание благоприятной основы для формирования национальной системы образования.

T. Aliyev

State Care to Education Encourages Us. Summary

In this article it is spoken about the large scaled reforms held by the president caused the development not only in the economy, but also in the sphere of education. It is noted that renewing the infrastructure of education, creating modern circumstances, implementing content reforms ensure suitable conditions to formulate national education system.

Monitoring və qiymətləndirmə

QİYMƏTLƏNDİRİMƏNİN YENİ KRİTERİYASI: ŞAGIRD - MÜƏLLİM NİŞBƏTİ

Şahlar Əsgərov
BDU-nun professoru,
əməkdar elm xadimi

"Təhsil müxtəlif hadisələr arasında gizli əlaqəni aşkar etmək üçün bir vəsiytədir". Bu sözər Çex Respublikasının mərhum prezidenti Vəslav Havelə məxsusdur. Başqa sözələ, təhsil dağın görünməyən tərəfini görmək üçün bir vəsiytədir. Təhsilə bu qiyməti vermək üçün onun fəsəfəsini, nəzəriyyəsini, strukturunu, məzmununu, biliyin qiymətləndirilməsini dövrün tələbinə uyğun hazırlamaq lazımdır, yəni təlim prosesi sürətlə dəyişən elmi yeniliklərə, ictimai və sosial şəraitə uyğunlaşdırılmalıdır. Bunu intellektual potensialın inkişafı da tələb edir. Bütün bunlarla yanaşı bir faktı xatırlatmaq lazımdır ki, 2003-2004-cü dərs ilinə nisbətən 2008-2009-cu tədris ilində ümumtəhsil məktəblərinin sayı 25, təhsil alanların sayı isə təxminən 265 min azalmış, müəllimlərin sayı isə 3702 nəfər artmışdır. Dünya təhsil sistemində qiymətləndirməyə dair suallara müxtəlif münasibətlər bəslənir. Sovet dönenində belə məsələlərə fikir verilmədiyindən təhsil sistemində çox mürəkkəb bir vəziyyət yaranmışdı.

Müstəqillik illərində Azərbaycan təhsil sistemində aparılan islahatlar bizdə

də bu məsələlərin qoyuluşuna yeni yanaşmalar tələb edir. Ona görə də dünya təhsil sisteminə integrasiya nəticəsində müəyyən suallara cavab tapılması üçün axtarışlar aparılır.

Dünya təhsil sisteminə xarakterik olan belə suallannın bəzilərinə cavabı vermək üçün yeni model, kriteriya və qeyri-xətti şkalə təklif edənlər də vardır (şəkil 1-3). Bir təcrübəni misal götürək. Bəzi təcrübələrdə model olaraq içərisində maye olan stekan götürülmüş və stekannın maye ilə dolu hissəsinin hündürlüyü L_d , boş hissəsinin hündürlüyü L_b , tam hündürlük isə L_0 ilə işarə olunmuşdur. Yeni kriteriya olaraq L_d -nin L_0 nisbəti götürülərək, keyfiyyət faktoru adlandırılmış və K hərf ilə işarə edilmişdir.

$$K = L_d / L_b$$

K-faktorun programın mənimşənilən hissəsinin mənimşəniləmən hissəsinə nisbətini ifadə edir. Programın mənimşəniləmə dərəcəsinin K-dan asılılığı aşağıdakı cədvəldə (şəkil 1-də) gösərilmişdir. Ordinat oxunda 0 ilə 1 arasında dəyişən mənimşəmə a, absis oxunda isə 0 ilə ∞ arasında dəyişən K-faktoru göstərilmişdir.

Şəkil 1

